

עין משפט
נר מצוה

פז:

השוכר את הפועלים פרק שביעי כבא מצינא

מסורת הש"ס

א) וקדושין פ"ג ט"ז. ב) וקדושין פ"ג ט"ז. ג) וקדושין פ"ג ט"ז. ד) וקדושין פ"ג ט"ז. ה) וקדושין פ"ג ט"ז. ו) וקדושין פ"ג ט"ז. ז) וקדושין פ"ג ט"ז. ח) וקדושין פ"ג ט"ז. ט) וקדושין פ"ג ט"ז. י) וקדושין פ"ג ט"ז.

א"מ דבר חרמש אב"ד דלאו בר חרמש. כגון חלנות לא חיובל ואם תמחרת ולאמי לא יליף ממחרתם והא ליכא שום פירכא וי"ל דלתיב לא ילפינן ממחרתם משום דהוו שני כמותים הנאים כחמד דלאמי אלטרין קרא לילף ממחרתם אלא דהוי שני כמותים הנאים כחמד וניהו ואין מלמדין ובי דרש מקמה כל בעלי קמה על דמקאמרינן בסמוך: **אמר** רבא דהלכותיו דתניא ב"ו. תימה דמכל מקום למה נכתב כרס דהוה ליה למכתב כי תבא בשל רעך דהא קמה קמה דכתיב ב' פעמים דרשינן מרובהו מד לרבות כל בעלי קמה ולד לרבות בתלוש והיינו משום דלא הוה ליה למכתב בקמת רעך אלא בשל רעך ושמה אלטרין ליה לשום דרשא:

א"ל ד"ד נ"ל כותי מותר ב"ו. פי' בקונטרס דפלוגתייהו בדגנאל ומאכלי (ב"ק דף ק"ג.) וקשיא דהמס' אפילו מאן דרשי לא שרי אלא הפקעת הולתו אלא גזילה ממש מודו כולי עלמא דאסור אלא אוריי דפלוגתייהו לקמן בהמקב (דף ק"א): וס' דליכא דשרי גזילתו ממש וד"ת למחן דאמר גול כותי מותר מאי עבדי ליה לקרא דחמש עס קונהו דדרשינן בהגזל (ב"ק דף ק"ג): ודקדק עס קונהו שלא יגלוש עליו ולא יבא עליו בעקפין ודרש מהתם דגול כותי אסור וליכא למימר דס"ל דקרא חייבי כשדים תקיפה על עגלם דלס כן היכי קאמר קרא דלא יבואל אך יאז יבואל והלא הכותי לא יעמנו ללאה ויש לומר דהיכא דליכא חיובל השם מודה דאסור שהכותי בטח עליו ונתן לו כל שכרו והוה חיובל השם אס' היה יואל בחוקה קודם היובל:

רעך ולא ש"ה הקדש. דס"ד כי היכי דשרי רחמנא אסור גול שאוכל משל כותי הכי נמי הוה אמרנא דשרי בשל הקדש תימה דמינא נפ' ולד טחאט (מעילה דף י"ג.) הפועלים לא יאכלו גרוגרות הקדש וכן פרה לא תאכל כרשיני הקדש ומפיק לה בגמרא מדכתיב לא תחטום שור דדשו דישו שרן ולא דישו של הקדש ואף אפועלים יליף ליה דה"י לענין גמר מלאכה דמעשר לא גמרינן בפועל אלא מדיש וא"כ רעך למה לי למעוטי הקדש ועוד למאי אלטרין רעך ג' פעמים חד ככרס ושנים נקמה דחד למעוטי הקדש וחד דרש ליה לקמן (דף פ"ג.) לשור נמוכר ושלישי למאי אמר ולמחן דדרשי לשור נמוכר מקרא אחרינא גס השני איימר ושמה לשום דרשא אלטרין ליה:

שבועך ויא אבייה גסה. אי לאו דכתיב שבועך הוה ממעינן מואכלת אכילה גסה ודאכילה גסה לא שמה אכילה ולא הוה דרשינן ואכלת ולא מוץ דשמייה

תורה אור השלם

- 1 כי תבא בברך רעך ואכלת ענבים כנפשך שבועך ולא בליף לא תתן דברים כג כה
- 2 כי תבא בקמת רעך וקטפת מלילת ב"דך ודררש לא תתן על קמת רעך: דברים כג טו
- 3 שבועה שבעת חספר לך מודה דרש בקמה החל לספר שבועה שבעות: דברים טו ט
- 4 ויבצר אש בלפידים וישלח בקמת פלשותים ויבצר מנדרש ועד קוה ועד קרם וד'.
- 5 ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השקש כי הנזיר בשעת שאתה נותן בלכודי של בעל הבית. אלא אם שכרו לעמוד ולקטש ליתו אוכל (דברים כג כה.) אין הטבל מתחייב במעשר. מן המורה. אלא חילת קטע אסור לטבל מדרגתן וברכות (דף:)

מוסף רש"י

ואל כל"ך לא תתן. מכלן שלא דברה תורה אלא כשעת הגזירה בשעת שאתה נותן בלכודי של בעל הבית. אלא אם שכרו לעמוד ולקטש ליתו אוכל (דברים כג כה.) אין הטבל מתחייב במעשר. מן המורה. אלא חילת קטע אסור לטבל מדרגתן וברכות (דף:)

כגון המוסק צמימים והגודר בתמרים: בעלי קמה. העומדים בקומה בארץ והכל ככלל: והא אמרם קמה דמייביצא בחלה הוא. כלומר והא ככר אחריתא דליכא למיף ג"ש דבקמה נת חלה קאי: פני מילי. דליכא למיפיק הוה פרכא: מקמי דדרשינן חרמש. לרבות קטניות: ספסא. דדרשינן חרמש ליתא לג"ש ואימרני קמה לרבות כל בעלי קמה: כרס רעך. ואל כל"ך לא תתן אלא כרס כותי תתן: פניחא וכו'. פלוגתא בהגזל ומאכלי (ב"ק דף ק"ג): ולא של פקדש. אסור לאכול: ולא מוץ. היין חורק החלצנים: ולא ענינים ודבר אחר. לטבול עניים. נמלח למתקן שאכל הרבה: כנפשא. כאילו הן שלך: מה נפשך אוכל ופטור. מן המעשר דהא לא נגמרה מלאכתו למעשר דתן (מעשרות פ"א מ"ו) יין משיד לבור: אף פועל אוכל ופטור. ולא אמרינן הואיל דבאגריה אכיל על כרמו של בעל הבית הוה ליה כמקח ומקח קובעת למעשר אף דבר שלא נגמרה מלאכתו כיון דזכייה אחשיבה: אין הטבל מסתייב. אפילו מירחו בכרי בשדה: פני

בכרם כותי הניחא למ"ד יגזול כותי אסור היינו דאיצטרך קרא למישרי פועל אלא למ"ד גול כותי מותר השתא גזילה מותר פועל מיבעיא מוקים לה בכרם רעך יולא של הקדש ואכלת יולא מוצין ענבים יולא ענבים ודבר אחר כנפשא כנפש של בעל הבית כך נפשו של פועל מה נפשך אוכל יופטור אף נפשו של פועל אוכל יופטור שבועך יולא אכילה גסה ואל כל"ך לא תתן פ"בשעה שאתה נותן לכליו של בעל הבית אתה אוכל ובשעה שאי אתה נותן לכליו של בעה"כ אי אתה אוכל י"אמר רבי ינאי אין הטבל מתחייב במעשר עד

בכרם כותי הניחא למ"ד יגזול כותי אסור היינו דאיצטרך קרא למישרי פועל אלא למ"ד גול כותי מותר השתא גזילה מותר פועל מיבעיא מוקים לה בכרם רעך יולא של הקדש ואכלת יולא מוצין ענבים יולא ענבים ודבר אחר כנפשא כנפש של בעל הבית כך נפשו של פועל מה נפשך אוכל יופטור אף נפשו של פועל אוכל יופטור שבועך יולא אכילה גסה ואל כל"ך לא תתן פ"בשעה שאתה נותן לכליו של בעל הבית אתה אוכל ובשעה שאי אתה נותן לכליו של בעה"כ אי אתה אוכל י"אמר רבי ינאי אין הטבל מתחייב במעשר עד

בכרם כותי הניחא למ"ד יגזול כותי אסור היינו דאיצטרך קרא למישרי פועל אלא למ"ד גול כותי מותר השתא גזילה מותר פועל מיבעיא מוקים לה בכרם רעך יולא של הקדש ואכלת יולא מוצין ענבים יולא ענבים ודבר אחר כנפשא כנפש של בעל הבית כך נפשו של פועל מה נפשך אוכל יופטור אף נפשו של פועל אוכל יופטור שבועך יולא אכילה גסה ואל כל"ך לא תתן פ"בשעה שאתה נותן לכליו של בעל הבית אתה אוכל ובשעה שאי אתה נותן לכליו של בעה"כ אי אתה אוכל י"אמר רבי ינאי אין הטבל מתחייב במעשר עד

בכרם כותי הניחא למ"ד יגזול כותי אסור היינו דאיצטרך קרא למישרי פועל אלא למ"ד גול כותי מותר השתא גזילה מותר פועל מיבעיא מוקים לה בכרם רעך יולא של הקדש ואכלת יולא מוצין ענבים יולא ענבים ודבר אחר כנפשא כנפש של בעל הבית כך נפשו של פועל מה נפשך אוכל יופטור אף נפשו של פועל אוכל יופטור שבועך יולא אכילה גסה ואל כל"ך לא תתן פ"בשעה שאתה נותן לכליו של בעל הבית אתה אוכל ובשעה שאי אתה נותן לכליו של בעה"כ אי אתה אוכל י"אמר רבי ינאי אין הטבל מתחייב במעשר עד